

ΑΝΤΙ-ΘΕΣΕΙΣ

Σαράντα χρόνια
ιδεολογικής απουσίας

ΓΡΑΦΕΙΟ

**Κώστας
Καρακώστας**

Η ίδρυση της Νέας Δημοκρατίας από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή το 1974 αποτελεί τομή στον χώρο της δεξιάς παράταξης. Η πολλαπλά τραυματική εμπειρία της δικτατορίας, η εκκωφαντική κατάρρευση του εμφυλιοπολεμικού λόγου, οι βιοτικές, μορφωτικές και ιδεολογικοπολιτικές μεταβολές ακόμα και των κοινωνικών στρωμάτων που εξέφραζε η Δεξιά, η ολοένα στενότερη διασύνδεση των οικονομικών αρχουσών τάξεων με τον ευρωπαϊκό χώρο και βέβαια η «μαθητεία» του Καραμανλή στο Παρίσι, συνετέλεσαν στην τομή αυτή.

Τα πρώτα μεταδικτατορικά χρόνια οι κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας, υπό την πίεση βέβαια και των νέων πολιτικών και ιδεολογικών συσχετισμών, πραγμάτωσαν αρκετές σημαντικές μεταρρυθμίσεις. Όμως σχεδόν όλες ασκήθηκαν στο πολιτικό επίπεδο και δεν συνοδεύτηκαν από τη συγκρότηση ενός αστικού θεωρητικού και ιδεολογικού λόγου. Ο ριζοσπαστικός φιλελευθερισμός, που προβλήθηκε ως ιδεολογία, ήταν νεφελώδης και δεν συνήγειρε τα πλήθη της Δεξιάς. Η Νέα Δημοκρατία, παρά τις κάποιες προσπάθειες, δεν οργανώθηκε σοβαρά ιδεολογικά και πολιτικά και παρέμεινε ένα

κόμμα στελεχών. Δεν απέκτησε καμιά οργανική επαφή με διανοούμενους και μοιραία αποδέχθηκε την ιδεολογική ηγεμονία της Αριστεράς αντιπαρασποντας μόνο έναν ξεπερασμένο κοινωνικό συντηρητισμό. Η ήττα δε στις εκλογές του 1981 υπήρξε ένα σοκ. Για να αντιμετωπίσει το ΠΑΣΟΚ οργανώθηκε και αυτή όπως τα

αριστερά μαζικά κόμματα και πρόβαλε μια υστερική κινδυνολογική άρνηση στις σαρωτικές κοινωνικές μεταρρυθμίσεις της δεκαετίας του 1980.

Ο κατ'επίφαση αστικός της λόγος διαβρώθηκε από έναν έξαλλο πληθειακό λαϊκισμό και την επαναφορά του δεξιού εθνικισμού. Η νεοφιλελεύθερη οικονομική ρητορική της περιόδου Μπισσιάκη δεν έγινε ποτέ αποδεκτή από τη λαϊκή βάση της παράταξης. Ο ακραίος εθνολαϊκισμός ήταν το κύριο χαρακτηριστικό της περιόδου Εβερτ που μάλιστα οδήγησε και στην απώλεια εκπροσώπησης ακόμα και μερίδων των ανώτερων τάξεων.

Ο Κώστας Καραμανλής έφερε το κόμμα σε μια πιο κεντρική τροχιά. Ο κοινωνικός όμως συντηρητισμός παρέμεινε και επιπλέον η κομματική ιδεολογία υποτάχθηκε στον επιθετικό εκκλησιαστικό λόγο της περιόδου. Η, παρά τη μεταρρυθμιστική ρητορική, χαλαρή πρακτική της κυβέρνησης Καραμανλή των διορισμών και των παροχών συνδυάστηκε με έναν συντηρητικό λόγο.

Τα τελευταία χρόνια της κρίσης και της ηγεσίας Σαμαρά ο ιδεολογικός λόγος της Νέας Δημοκρατίας αναδιπλώνεται ριζικά και επιστρέφει στην παράδοση της ελληνικής Δεξιάς. Εθνικισμός, ελληνοκεντρισμός, θρησκευτικές επικλήσεις, συγκαλυμμένος ρατσισμός, έντονος κοινωνικός συντηρητισμός, ανακομμουνιστική κινδυνολογία, λαϊκίστικη πληθειακή δημαγωγία, είναι τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά του. Πάντως στην Ελλάδα ο φιλελεύθερος αστικός ιδεολογικός και πολιτικός λόγος παραμένει ακόμα ανεύρετος.

*Νομικός - κριτικός βιβλίου

**Η Νέα Δημοκρατία
δεν οργανώθηκε
σοβαρά ιδεολογικά
και πολιτικά και
παρέμεινε ένα
κόμμα στελεχών**